

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Foglalkoztatási és Szociális Bizottság

2013/2078(INI)

6.12.2013

VÉLEMÉNY

a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság részéről

az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság részére

az alapvető jogok helyzetéről az Európai Unióban (2012)
(2013/2078(INI))

A vélemény előadója: Kósa Ádám

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Foglalkoztatási és Szociális Bizottság felhívja az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

- A. mivel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 18. cikke értelmében az állampolgárságon alapuló mindennemű megkülönböztetés – legyen az közvetlen vagy közvetett – tilos;
- B. mivel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 151. cikke szerint az Unió célkitűzése a foglalkoztatás előmozdítása, az élet- és munkakörülmények javítása – annak érdekében, hogy lehetővé váljék ezek összehangolása a fejlődési folyamat fenntartása mellett –, a megfelelő szociális védelem, a szociális partnerek közötti párbeszéd és az emberi erőforrások fejlesztésének elősegítése a tartósan magas foglalkoztatás és a kirekesztés elleni küzdelem érdekében;
- C. mivel az Alapjogi Charta 12. cikke rendelkezik a gyülekezéshez és a társuláshoz való jogról, és mivel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 152. cikke szerint a szociális partnerek önállóságát minden esetben tiszteletben kell tartani;
- D. mivel az Alapjogi Charta 34. cikke értelmében az Unión belül jogszerűen lakóhellyel rendelkező és tartózkodási helyét jogszerűen megváltoztató minden személy jogosult szociális biztonsági ellátásokra és szociális szolgáltatásokra;
- E. mivel a kollektív tárgyaláshoz és fellépéshez való jog az Alapjogi Charta 28. cikke értelmében alapvető jognak minősül;
  - 1. emlékeztet a fogyatékossgal élő személyek mobilitásáról és beilleszkedéséről, valamint a 2010–2020 közötti időszakra vonatkozó európai fogyatékossgügy stratégiaéről szóló, 2011. október 25-i állásfoglalására, amelyben az Európai Unió Alapjogi Chartájának teljes körű tiszteletben tartására szólított fel;
  - 2. emlékeztet arra, hogy az európai uniós intézmények hitelességének megőrzése érdekében meg kell erősíteni az alapvető jogok védelmét; hangsúlyozza, hogy az Uniónak a Szerződésekkel és az Alapjogi Chartával összhangban hozzá kell járulnia e közös értékek megőrzéséhez és továbbfejlesztéséhez; hangsúlyozza, hogy világos és szisztematikus értékelési eljárást kell követni a Szerződésekkel való összhang biztosítása érdekében;
  - 3. emlékeztet arra, hogy az Európai Unió Bírósága illetékes a szerződések és a másodlagos joganyag, így az Alapjogi Charta alkalmazása tekintetében is, ideértve a foglalkoztatás területét is¹, és a vitás kérdésekben megfelelő, átlátható és tisztességes módon kell eljárnia („tisztességes tárgyaláshoz való jog”); emlékeztet arra, hogy az Európai Unió Bírósága az Alapjogi Chartát értelmezési útmutatóként használja a szociális és munkajogok körüli jogvitákban, valamint hogy e jogviták előzetes döntéshozatal iránti kérelmek útján a

---

¹ Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. és 22. cikke a Bíróság C- 202/11. sz. 2013 Anton Las kontra PSA Antwerp ügyben 2013. április 16-án hozott ítéletében

nemzeti bíróságok által (az EUMSZ 267. cikke) kezdeményezett jogi eljárás formáját is ölthetik, melyek keretében a nemzeti bíróságok az uniós jog a munkavállalókat megillető, az Alapjogi Chartában foglalt alapvető szociális jogokat véleményük szerint sértő tagállami végrehajtását sérelmezik; üdvözlí a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy hozzanak létre egy mechanizmust az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkében megállapított értékek előmozdítására;

4. hiszi, hogy a Szerződésekben rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása érdekében el kell végezni a megfelelően kiegyensúlyozott egyéni és kollektív munkajogok objektív összehasonlító értékeléseit, igazodva a nemzeti jogszabályokhoz és tiszteletben tartva a nemzeti hatásköröket,
5. hangsúlyozza, hogy a pénzügyi és gazdasági válság és az annak leküzdésére hozott intézkedések inkább a társadalom legszegényebb és leginkább rászoruló csoportjait érintették súlyosan, mintsem a válságot felelőtlen cselekedeteikkel előidéző személyeket; kéri, hogy hozzanak határozottabb intézkedéseket a helyzet orvoslására, hogy ez a jövőben ne fordulhasson újra elő;
6. kiemeli, hogy maga a Parlament hangsúlyozta, hogy a hatályban lévő Szerződések már most széles jogkört biztosítanak az Unió számára az alapvető jogok területén¹, megjegyzi, hogy az Alapjogi Charta rendelkezései – összhangban annak 51. cikkével – alkalmazandók a tagállamokra minden olyan területen, ahol a tagállamok az Unió jogát hajtják végre, ideértve a megkülönböztetés tilalmára, az egészségügyre és a biztonságra, a társadalmi befogadásra és a szociális támogatáshoz és lakástámogatáshoz való jogra vonatkozó ügyekben;
7. emlékezteti az Európai Unió intézményeit, hogy az emberi jogok védelme és alkalmazása érdekében a Szerződésekbe foglalt garanciákra van szükség, valamint az uniós jogban, így a másodlagos joganyagban lefektetett, megfelelő eljárásokra;
8. emlékeztet a válságnak a kiszolgáltatott csoportok ellátáshoz való hozzáférésére gyakorolt hatásáról szóló, 2013. július 4-i állásfoglalására, amelyben felhívta a tagállamokat, hogy végezzenek hatásvizsgálatokat annak biztosítása érdekében, hogy azok a megtett intézkedések, melyek a legkiszolgáltatottabbakat érinthetik hátrányosan, összhangban legyenek az Alapjogi Chartájában megállapított elvekkel és a személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló 2000/43/EK irányelvvel, valamint a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló 2000/78/EK irányelvvel; úgy véli, hogy a megszorító intézkedések semmilyen körülmények között sem foszthatják meg a polgárokat az alapvető szociális és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáféréstől, sem alapvető jogaiktól;
9. hangsúlyozza, hogy a szabad mozgást gátló akadályok felszámolása érdekében közös, horizontális jogszabályt kell alkotni a megkülönböztetés tilalmáról; kéri a Tanácsot, hogy ne akadályozza tovább a Bizottság által benyújtott javaslat tárgyalását;
10. megállapítja, hogy a trojka mély recesszióba taszította a programban részt vevő országokat azáltal, hogy nyomást gyakorolt a fizetések befagyasztása érdekében;

---

¹ II. munkadokumentum az alapvető jogok helyzetéről az Európai Unióban 2012-ben, előadó Louis Michel, 2.o.

hangsúlyozza, hogy a szociális partnerek autonómiáját a Szerződéssel összhangban mindenkor védeni kell, és elő kell mozdítani;

11. emlékeztet az EU hajléktalansággal kapcsolatos stratégiájáról szóló, 2011. szeptember 14-i állásfoglalására, amelyben sürgeti az EU Alapjogi Ügynökségét, hogy foglalkozzon többet a mélyszegénység és a társadalmi kirekesztés által az alapvető jogok gyakorlására és érvényesülésére gyakorolt következményekkel, figyelemmel arra, hogy a szociális támogatáshoz és lakástámogatáshoz való jog gyakorlása nélkülözhetetlen egy sor egyéb jog érvényesülése szempontjából, ideértve politikai és társadalmi jogokat is; felszólítja a Bizottságot annak szoros nyomon követésére, hogy olyan alapjogok, mint az emberi méltóság, érvényesülnek-e a tagállamokban, továbbá hogy sürgősen tegyen meg mindent a hajléktalanság büntethetőségének megszüntetése érdekében;
12. emlékeztet a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos, 2007–2012 közötti európai stratégia félidős értékeléséről szóló, 2011. december 15-i állásfoglalására, amelyben az egészséghez való jogot alapvető jogként azonosította, továbbá megállapította, hogy valamennyi munkavállalónak jogi garanciákat kell élveznie a munkakörülmények tekintetében, amelyek biztosítják egészségük, biztonságuk és méltóságuk tiszteletben tartását;
13. hangsúlyozza, hogy a más uniós országban dolgozó munkavállalóknak – munkavállalási engedély kérelmezésének kötelezettsége nélkül – joguk van a helyi állampolgárságú munkavállalókkal szemben alkalmazottal egyenlő bánásmóddhoz a foglalkoztatás, a bérezés és más munkakörülmények tekintetében, továbbá megilletik őket ugyanazok az adókedvezmények, a szociális biztonsági ellátások hordozhatóságának joga, a családegyesítés joga, illetve gyermekeiket megilleti az oktatáshoz való jog;
14. sürgeti a Bizottságot, hogy kövesse nyomon a foglalkoztatás során alkalmazott egyenlő bánásmódról szóló 2000/78/EK irányelv, és különösen annak 9. cikkében foglalt, jogorvoslatra és jogvédelemre vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtását, valamint hogy indítson kötelezettségszegési eljárásokat az e rendelkezéseket végre nem hajtó tagállamokkal szemben; kéri a Bizottságot, hogy erősítse meg a jogi képviselőhöz való jogot a munkajogi jogvitákban;
15. hangsúlyozza, hogy a szociális biztonsági ellátások összehangolása a szabad mozgás előfeltétele; kéri a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a 883/2004/EK rendelet reformjára a munkanélküli-ellátások kivételére vonatkozó három hónapos kötelező időszak hat hónappra növelése érdekében;
16. megjegyzi, hogy a határokon átnyúló munkaerőpiacok és általában az EU-n belüli mobilitás egyre fontosabbá válnak; ugyanakkor felhívja a figyelmet a munkahelyre – többek között a munkajogokra, munkafeltételekre és szociális biztonságra – vonatkozó szabályokkal és rendelkezésekkel kapcsolatos információk hiányára; hangsúlyozza, hogy a megfelelő tájékoztatás (pl. például a kiküldött munkavállalók számára létrehozandó tájékoztató központok létrehozását célzó előkészítő intézkedés) az előfeltétele annak, hogy ezek a munkavállalók gyakorolhassák szabad mozgáshoz való jogukat;
17. kiemeli, hogy szükség van a szakmai gyakorlatok európai minőségi keretrendszerére, amely rögzíti mindkét oldal jogait és kötelezettségeit, lehetővé téve a mobilitást és

védelve a gyakornokokat a kizsákmányolással szemben;

18. sajnálatosnak tartja, hogy egyes tagállamokban ma is átmeneti szabályok vannak érvényben a munkavállalók szabad mozgása tekintetében; hangsúlyozza, hogy a munkavállalók vándorlásának káros hatásaival kapcsolatos félelmek megalapozatlanok; rámutat, hogy becslések szerint a bővítést követő (a 2004–2009-es időszakban bekövetkezett) munkaerő-vándorlás hosszú távon csaknem 1%-kal növeli az EU-15 GDP-jét¹
19. megjegyzi, hogy azok a közelmúltbeli állásfoglalások, melyekben a szabad mozgást szociális biztonsági rendszerekbe való bevándorlásnak bélyegezték, nem tényeken alapulnak²; hangsúlyozza, hogy a hátrányos megkülönböztetés jelentősen gátolja az európai polgárokat abban, hogy éljenek alapvető jogaikkal; rámutat, hogy a sajátjuktól eltérő uniós tagállamban huzamosan tartózkodó uniós polgárokat a 883/2004/EK rendelet értelmében egyenlő bánásmód illeti meg a szociális biztonság terén;
20. hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak és a tagállamoknak nagyobb erővel kell munkálkodniuk a munkajogok és az alapvető szociális jogok kidolgozásán és garantálásán, mivel ez elengedhetetlen ahhoz, hogy az Európai Unióban megvalósuljon az egyenlő bánásmód alkalmazása, valamint tisztességes munkahelyeket és megélhetést biztosító fizetéseket biztosítsanak;
21. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a munkahelyi kizsákmányolás bármilyen formájának – pl. be nem jelentett foglalkoztatás, kényszermunka, munkaerő-kereskedelem vagy a munkajog egyéb módon történő megsértése – kitett személyeket a munkavállalók alapvető emberi jogait sértő kizsákmányolás áldozataiként ismerjék el;
22. hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak meg kell erősíteniük a munkahelyi ellenőrzéseket, hogy eredményesen vehessék fel a harcot a munkaerő-kereskedelemmel, a kényszermunkával, a munkavállalók kizsákmányolásával, a be nem jelentett foglalkoztatással és a munkavállalók alapvető emberi jogainak egyéb módon való megsértésével szemben;
23. annak elismerésére szólítja fel a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a munkavállalóknak az Európai Szociális Charta 3. cikkében megállapított, a biztonságos és egészséges munkakörülményekhez való joga alapvető fontosságú annak érdekében, hogy a munkavállalók lehetőséget kapjanak az emberi méltósággal összeegyeztethető életvitelre, valamint hogy biztosítsák a munkavállalók alapvető jogainak tiszteletben tartását;
24. kiemeli a szociális partnerek kollektív tárgyalásokban játszott szerepének fontosságát a munkavállalók alapvető jogainak védelme és a velük szembeni egyenlő bánásmód biztosítása szempontjából, különös tekintettel a fiatalokra, a nőkre, a fogyatékkal élőkre, és a munkaerőpiacon szociálisan hátrányos helyzetben lévő egyéb csoportokra;

---

¹ Foglalkoztatási és társadalmi változások Európában, 2011, 6. fejezet: Az EU-n belüli munkaerő-vándorlás és a bővítés hatásai, 274. o.

² Lásd: Tényfeltáró elemzés az inaktív, EU-n belüli migránsokat megillető, tartózkodási hely alapján nyújtott sajátos, nem hozzájáruláson alapuló pénzbeli és egészségügyi ellátásokra vonatkozó jogosultságoknak a

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	5.12.2013
A zárószavazás eredménye	+: 33 -: 1 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Vilija Blinkevičiūtė, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Minodora Cliveti, Emer Costello, Frédéric Daerden, Richard Falbr, Thomas Händel, Marian Harkin, Stephen Hughes, Ádám Kósa, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Siiri Oviir, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Gabriele Stauner, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu, Inês Cristina Zuber
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Georges Bach, Sergio Gutiérrez Prieto, Anthea McIntyre, Evelyn Regner, Csaba Sógor

---

tagállamok szociális biztonsági rendszereire gyakorolt hatásáról, Foglalkoztatási Főigazgatóság, végleges jelentés. Készítette: ICF GHK és a Milieu Ltd., 2013. október 14.